Raadsvoorstel

Zaaknummer	1735373
Portefeuillehouder	Mevrouw H.B. Boudewijnse, wethouder
Voorstel	Restauratie Bruggen Oud Blaricumerweg

Aan de raad,

1. Beslispunten

1. In te stemmen met de aanbevelingen vanuit de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit en Erfgoed en de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed en het verwerken van de ontwerpuitgangspunten uit het advies van landschapsarchitect Bosch Slabbers in het Definitief Ontwerp;
2. Het Voorlopig Ontwerp met de aanbevelingen vanuit de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit en Erfgoed en de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed vast te stellen en een aanvullend krediet van € 1.847.000,- excl. btw te voteren voor de uitvoering van dit project en de begroting 2020 hierop aan te passen;
3. De bijbehorende kapitaallasten ad. € 42.000,- te verwerken in het financiële vertrekpunt van de Perspectiefnota 2021;
4. In te stemmen met het uitbreiden van de scope van het project 'Vervanging Bruggen Oud Blaricumerweg' en de voorbereiding van de herinrichting van het gedeelte Oud Blaricumerweg tussen de poortwoningen en de kruising Bollelaan (op de onderdelen verhardingen, groen en openbare verlichting, met als doel om de zichtlijnen en de verbinding te herstellen tussen het monumentale ensemble poortwoningen-boogbrug-melkerij Oud Bussem), hiervoor een voorbereidingskrediet beschikbaar te stellen van € 150.000,- excl. btw, de begroting 2020 hierop aan te passen en het voornemen tot uitvoering mee te nemen in de Perspectiefnota voor integrale afweging.

2. Inleiding

Het project 'Vervanging Bruggen Oud Blaricumerweg' betreft de renovatie en versterking van de monumentale boogbrug (rijksmonument) en vervanging van de naastgelegen fietsbruggen in de Oud Blaricumerweg, op basis van de constructieve herberekening van het kunstwerk en de verwachte restlevensduur.

In het voorjaar van 2016 werd in opdracht van de gemeente Gooise Meren begonnen met de renovatie van de boogbrug en de vervanging van de fietsbruggen op de Oud Blaricumerweg in Naarden. Uit onderzoek was gebleken dat de constructie van de ruim honderd jaar oude brug onvoldoende was berekend op de hedendaagse verkeersstromen en bijbehorende belasting en intensiteit. Daarnaast is de borstwering/ balustrade niet bestand tegen eventuele aanrijdingen. De keuze voor renovatie van de boogbrug in plaats van bijvoorbeeld vervanging was logisch, aangezien de brug een monumentale status heeft.

Als gevolg van een geschil tussen de gemeente en de uitvoerend aannemer kwamen de werkzaamheden al vrij snel stil te liggen en zijn deze ook niet meer opnieuw van start gegaan. Na een lange juridische procedure is de weg weer opengesteld voor het verkeer, maar zonder dat de constructie van de boogbrug was versterkt. Wel zijn de houten leuningen en een deel van het houten rijdek van de fietsbruggen vervangen.

Er is geen onmiddellijk instortingsgevaar, maar de staat van de autobrug is zodanig dat met de renovatie niet nog jaren kan worden gewacht. Als tijdelijke versterking zijn er ankers aangebracht en de staat van de brug wordt gemonitord. Daar komt bij dat momenteel vanwege de matige staat voertuigen die zwaarder wegen dan 20 ton geen gebruik mogen maken van de brug. Dan hebben we het bijvoorbeeld over volgeladen vrachtwagens van de GAD. Voor een zo belangrijke verbindingsweg is de huidige gewichtsbeperking een ongewenste situatie.
De houten fietsbruggen zijn aan het einde van de technische levensduur en in slechte staat. De fietsbruggen worden momenteel tijdelijk ondersteund door zogeheten 'hulptorens' en moeten binnen korte termijn worden vervangen. De beheerkosten die met de fietsbruggen gemoeid zijn, zijn daarom momenteel erg hoog.

Vanaf 2018 is door middel van een participatietraject met de bewoners een Voorlopig Ontwerp opgesteld (bijlage 1) dat in juni 2019 is aangeboden aan de raad ter vaststelling. Tijdens de behandeling is het raadsvoorstel aangehouden en heeft de raad gevraagd om een advies van de commissie Ruimtelijke Kwaliteit en Erfgoed (CRK&E) en Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (RCE) voorafgaand aan verdere besluitvorming.

In juli 2019 is het Voorlopig Ontwerp behandeld in de CRK&E. Ook is opdracht gegeven aan landschapsarchitect Bosch Slabbers om een advies op te stellen over de landschappelijke inpassing en vooroverleg met de RCE. Dit heeft geleid tot een adviesrapport met aanbevelingen van landschapsarchitect Bosch Slabbers (bijlage 2) en een presentatie (bijlage 3) die integraal zijn overgenomen in het Preadvies van de RCE d.d. 22 oktober 2019 en het advies van de CRK&E d.d. 23 oktober 2019. Aan de bewoners van de naastgelegen poortwoningen is een reactie gevraagd op het adviesrapport van landschapsarchitect Bosch Slabbers, in aanvulling op het participatietraject dat is doorlopen voor het Voorlopig Ontwerp.

Met deze adviezen van de CRK&E en RCE en de uitkomsten van de participatie ligt er een aanvullend eisenpakket voor de verder uitwerking van het project. Deze eisen hebben betrekking op het herstel van de hoogteverhoudingen tussen het wegdek en de stenen muur, de vormgeving van de fietsbruggen en hiërarchie tot de monumentale boogbrug en het herstel van details die door de jaren heen het monument hebben aangetast. Een wens vanuit de CRK&E en RCE is om de verbinding en zichtlijnen tussen de poortwachterswoningen, de boogbrug en de melkerij Oud Bussum te herstellen zodat dit monumentale ensemble weer zichtbaar wordt.

Aan de raad wordt met dit voorstel gevraagd om richting te geven aan de verdere uitwerking van het project en de financiële kaders waarbinnen deze uitwerking moet plaatsvinden vast te stellen.

3. Beoogd effect

Het beoogd effect is het zodanig versterken van de boogbrug en het zodanig vervangen van de fietsbruggen dat deze na afronding van het project een technische levensduur van 100 jaar hebben. Ten opzichte van de huidige situatie wordt het monumentale karakter van de boogbrug versterkt.

Er ligt een kans om door uitbreiding van de scope van het project met de herinrichting van een deel van de Oud Blaricumerweg het totale monumentale ensemble van de poortwoningen, de boogbrug en de melkerij Oud Bussem beter zichtbaar te maken door de zichtlijnen en de verbinding tussen deze elementen te herstellen.

4. Argumenten en onderbouwing

Beslispunt 1.1:
Samengevat de adviezen over het rijksmonument op verzoek van de raad:

Advies Commissie Ruimtelijke Kwaliteit en Erfgoed, CRK&E (bijlage 4):

- De CRK&E onderschrijft de gedachte over de wijze waarop de fietsenbruggen zich tot de boogbrug verhouden en adviseert om de fietsbruggen zo onzichtbaar en dun mogelijk te ontwerpen waardoor het ensemble als geheel rustiger wordt en er zo min mogelijk concurrentie van de fietsbruggen met de boogbrug is.
- De CRK&E onderschrijft de conclusie ten aanzien van voorgestelde denkrichting 3 uit het rapport van Bosch Slabbers, waarbij een alternatieve constructie wordt onderzocht. Voor de CRK&E is de boogbrug een belangrijk onderdeel van het monumentale ensemble met de melkerij Oud Bussem.

Advies Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed, RCE (bijlage 5):

- De RCE vindt de monumentale waarde van de plek dusdanig hoog dat een nadere studie naar opties voor restauratie en versterking van de bestaande boogbrug, de aangewezen richting is. - De RCE pleit ervoor om dit als een integrale opgave op te pakken en een nader ontwerp te laten maken voor het totale ensemble, waarbij uitgegaan wordt van herstel van monumentaliteit en leesbaarheid van het ensemble.

De bewoners van de direct naastgelegen huizen is een reactie gevraagd op het adviesrapport van landschapsarchitect Bosch Slabbers. Op hoofdlijnen kunnen zij zich vinden in het herstel van het monumentale karakter van de boogbrug en een betere zichtbaarheid van het ensemble naar de melkerij Oud Bussem. Wel hebben zij gevraagd of het mogelijk is de fietsbruggen te verwijderen en/of de Oud Blaricumerweg af te waarderen. Verkeerskundig wordt het afgeraden de Oud Blaricumerweg (geheel of gedeeltelijk) af te waarderen in snelheid of aslastbeperking, of verkeersstromen over de boogbrug te combineren door het verwijderen van de fietsbruggen. Dit vanwege de belangrijke verbinding tussen de kernen Huizen en Bussum en het gebruik van de weg door lijnbus, hulpdiensten en schoolgaande kinderen. Bij herinrichting van het wegvak zijn er wel kansen om het wegvak anders in te richten en de snelheid van passerend verkeer ter plaatse van de boogbrug terug te dringen.

Beslispunt 1.2:
Indien aan het huidige Voorlopig Ontwerp wordt vastgehouden, te weten een overkluizing van de bestaande boogbrug met een nieuwe brugconstructie, dan kunnen de aanbevelingen uit het rapport van landschapsarchitect Bosch Slabbers en de adviezen van CRK&E en RCE niet of slechts beperkt worden overgenomen. Hoewel er een robuust technisch ontwerp ligt dat relatief snel gerealiseerd kan worden vanwege het gebruik van prefab-elementen, doet dit ontwerp afbreuk aan de monumentale kwaliteiten van de boogbrug en leidt dit tot verdere afbreuk van het Rijksmonument.

Vooruitlopend op de verdere uitwerking is aan ingenieursbureau RPS gevraagd om varianten voor de boogbrug uit te werken om een reductie van de constructiehoogte te realiseren (bijlage 6). De varianten vormen een denkrichting die nader op technische haalbaarheid onderzocht dient te worden. In de verdere uitwerking van het ontwerp wordt dan een nieuwe constructieve oplossing gezocht waarbij gebruik wordt gemaakt van de bestaande constructie van de boogbrug. Op die manier wordt zo veel mogelijk invulling gegeven aan de aanbevelingen van CRK&E en RCE en

ontwerpuitgangspunten in het rapport van Bosch Slabbers. De verwachting is dat dit oplosbaar is binnen de financiële kaders van het in juni 2019 gepresenteerde Voorlopig Ontwerp.

Spoedige uitvoering is gewenst. Het aanvullend krediet is niet in het investeringsplan opgenomen. Normaliter vindt integrale afweging van investeringen plaats bij de perspectiefnota. In dit geval is dat de Perspectiefnota 2021. Maar gelet op de onderhoudstoestand van de bruggen is uitstel onwenselijk en wordt voorgesteld het aanvullend krediet nu beschikbaar te stellen.

Beslispunt 1.3:
Er ligt een kans om de zichtlijnen en de verbinding tussen de elementen van het totale monumentale ensemble Melkerij Oud Bussem te herstellen. De elementenverhardingen op dit wegvak hebben nog een restlevensduur van circa 1 á 2 jaar, de asfaltverhardingen nog circa 3 tot 5 jaar. Om deze reden wordt voorgesteld om de herinrichting van dit wegvak aan de scope van het project 'Vervanging Bruggen Oud Blaricumerweg' toe te voegen en daarvoor een voorbereidingskrediet/aanvullend krediet beschikbaar te stellen.

De herinrichting is gericht op het verbeteren van de huidige situatie qua uitstraling en materialisatie, maar ook het herstel van de verbinding en zichtlijnen tussen de monumentale elementen poortwachterswoningen, boogbrug en de Melkerij Oud Bussum. Een mogelijkheid is het toevoegen van een bomenrij of aanpassingen aan de kruising met de Bollelaan. Deze mogelijkheden en de mate van herinrichting moet nader onderzocht worden in een ontwerpproces waarbij de directe omwonenden worden betrokken, parallel aan de uitwerking van het ontwerp van de bruggen. Uitgaande van een volledige herinrichting van het wegvak Oud Blaricumerweg tussen de poortwoningen en de kruising met de Bollelaan (op de onderdelen wegen, groen en openbare verlichting) wordt uitgegaan van een maximale investering van circa 600.000,- exclusief btw.

5. Houd rekening met en onderbouwing

Het college kiest er met dit voorstel voor om de blik vooruit te richten. Er ligt nu een voorstel voor om een veilige en duurzame brug te realiseren, met behoud van het monumentale karakter, passend binnen de omgeving. Wat in het verleden gebeurd is, kan niet worden teruggedraaid; de langdurige hinder, noch de gemaakte kosten. Ook heeft de gemeente geen invloed op de marktomstandigheden en het feit dat de bouwkosten in ons land in de afgelopen jaren sterk zijn gestegen.

Om te komen tot een goed eindproduct en ook de uitvoering zelf optimaal te laten verlopen, worden onder meer de volgende maatregelen genomen:

- Nader onderzoek naar de draagkracht van de bestaande boogbrug en fundering;
- Na het beschikbaar stellen van het aanvullende krediet wordt er een marktpartij gecontracteerd met specialistische kennis van de restauratie van monumentale boogbruggen in combinatie met kennis van de uitvoering;
- Het ontwerp van de fietsbruggen wordt aangepast, om architectonisch beter aan te sluiten bij de zichtbaarheid van de monumentale boogbrug. Een fietsbrug met een boog is ongewenst vanuit monumentaal perspectief;
- Om te voorkomen dat kabels en leidingen op de boogbrug de uitvoering kunnen verstoren, worden de meest kritische kabels en leidingen (gas en stroom) zo mogelijk al vóór de renovatie verlegd;
- Vanwege de veranderde aanpak en het gewijzigd ontwerp van de boogbrug en de fietsbruggen, wordt een nieuwe omgevingsvergunning aangevraagd

- De kapitaallasten van het aanvullend krediet hebben een negatieve invloed op de beschikbare financiële ruimte bij de Perspectiefnota 2021.
- De dekking het uitbreiden van de scope van de herinrichting van het wegvak Oud Blaricumerweg ad € 600.000 wordt meegenomen bij het opstellen van de Perspectiefnota 2021.

6. Duurzaamheid

Door verschillende opgaven te combineren, beperken we de overlast voor inwoners en gaan we efficiënt om met de benodigde investeringskosten. Zo verduurzamen we Gooisemeren op een verstandige manier.

In dit project is op de volgende aspecten aandacht besteed aan het thema Duurzaamheid:

- We verbeteren de functionaliteiten en (verkeers)veiligheid bij de herinrichting van de openbare ruimte;
- We gebruiken duurzame materialen of duurzaam geproduceerd materiaal bij de herinrichting;
- Vrijkomende oude materialen worden zoveel mogelijk hergebruikt in het projectgebied en anders gerecycled en hergebruikt als grondstof in de wegenbouw;
- Het ontwerp voor de inrichting van de openbare ruimte is degelijk en houdbaar voor de lange termijn;
- De openbare ruimte is gericht op gebruiksgemak, goed te beheren en de beheerkosten zijn tijdens de levensduur zo laag mogelijk.

7. Financiële onderbouwing

Kosten:

Op basis van het Voorlopig Ontwerp is voor de versterking van de boogbrug en de vervanging van de fietsbruggen een (SSK) kostenraming gemaakt die in juni 2019 aan de raad is gepresenteerd. Voor de fietsbruggen was destijds nog een aantal varianten geraamd. Met de huidige adviezen van de CRK&E en RCE voldoet alleen variant 2b 'stalen fietsbruggen met betonnen fundatie', zodoende is deze nu opgenomen in de financiële onderbouwing.

Tabel uitgaven bruggen (bedragen exclusief btw, prijspeil 2019)

Omschrijving kosten	Boogbrug	Fietsbruggen
Bouwkosten	€ 545.000	€ 670.000
Bijkomende kosten	€ 160.000	€ 50.000
Engineeringskosten	€ 80.000	€ 80.000
Interne projectkosten	€ 115.000	€ 115.000
Onvoorzien	€ 50.000	€ 55.000
	€ 950.000	€ 970.000
Totaal		€ 1.920.000

Optioneel Herinrichting:

Om door middel van een participatietraject een ontwerp op te stellen voor de herinrichting van het wegvak Oud Blaricumerweg tussen de poortwoningen en de kruising met de Bollelaan wordt voorgesteld een voorbereidingskrediet beschikbaar te stellen van € 150.000 exclusief btw.

Opbrengsten:

Vanuit het Rijk is er een beperkte subsidie mogelijk voor het herstel van het monument (maximaal € 25.000), deze weegt niet op tegen de te maken kosten voor het indienen van de aanvraag.

Kredietaanvraag:
Vanuit het uitvoeringsbudget uit 2016 is met het tweede voortgangsverslag 2018 € 73.000 beschikbaar gesteld voor de voorbereidingskosten. Met het nu aangevraagde uitvoeringskrediet van € 1.847.000 (€ 1.920.000 minus € 73.000) is in de meerjarenbegroting geen rekening gehouden. Dat geldt ook voor het voorbereidingskrediet voor de uitbreiding van de scope (herinrichting) van € 150.000.
De hieruit voortvloeiende kapitaallasten zijn niet in de meerjarenbegroting gedekt en moeten worden meegenomen bij het opstellen van de Perspectiefnota 2021. De gemiddelde kapitaallasten voor de bruggen bedragen € 42.000 (over 80 jaar). Voor de stalen bruggen wordt gelet op de nuttigheidsduur een niet in de nota Activa beleid Gooise Meren opgenomen afschrijvingstermijn van 80 jaar gehanteerd.

Vergelijking krediet 2016 /2020:
Het krediet dat in 2016 door de gemeenteraad is vrijgegeven bedroeg €598.000 voor de versterking van de boogbrug en de vervanging van de houten fietsbruggen. In het tweede voortgangsverslag 2018 is hiervan € 524.000 afgeboekt.
De Raad van Arbitrage heeft het werk gekwalificeerd als "beëindiging in onvoltooide staat". Op basis hiervan is in 2018 met de aannemer afgerekend en afscheid genomen. De gemaakte kosten, welke eerst als investering werden aangemerkt, zijn in 2018 afgeboekt.

Het huidige aangevraagde krediet wijkt sterk af van het in 2016 beschikbaar gestelde krediet en wordt verklaard door:

- Andere constructieve oplossing voor de versterking van de boogbrug door middel van een (gedeeltelijke) overkluizing van de bestaande boogconstructie;
- Aangepast ontwerp voor de twee fietsbruggen, staal in plaats van hout waardoor een langere technische levensduur en toepassing van duurzamere materialen;
- Prijsindexatie 2016-2020, de prijsindexatie van bouwmaterialen en projectbegeleidingskosten is fors gestegen;
- Huidige marktomstandigheden, momenteel is sprake van een grotere vraag dan aanbod op de markt van bouwprojecten wat de prijs opdrijft;
- Investeringsraming versus bouwkostenraming, in de periode 2016 werd nog uitgegaan van de bouwkosten zonder verdere opslagen;
- Optimistische raming in 2016, in het nu aangevraagde krediet zijn realistische bouwkosten geraamd en zijn de nodige opslagen voor risico's en onvoorzien opgenomen om tegenvallers op te kunnen vangen.

8. Communicatie en participatie

De bewoners van de direct naastgelegen poortwachtershuizen is gevraagd een reactie te geven op het adviesrapport van landschapsarchitect Bosch Slabbers, naast het eerder doorlopen participatieproces voor het Voorlopig Ontwerp. Op hoofdlijnen kunnen zij zich vinden in het herstel van het monumentale karakter van de boogbrug en een betere zichtbaarheid van het ensemble naar de melkerij Oud Bussem. Zij hebben de wens geuit in het verdere ontwerptraject nauw betrokken te worden. In de verdere uitwerking van het ontwerp wordt rekening gehouden met nadere afstemming met de bewoners en andere belanghebbenden. Daarnaast is er tijdens de te doorlopen vergunningprocedures nog een formele inspraak mogelijk.

De diverse geïnteresseerden en belanghebbenden (waaronder omwonenden, overige inwoners, weggebruikers, bedrijven, Connexxion, media) worden tijdig en adequaat over de renovatie van

de bruggen geïnformeerd, zowel vóór als tijdens de werkzaamheden. In overleg tussen gemeente en aannemer worden diverse kanalen ingezet, zoals (bewoners)brieven, gemeentepagina, en sociale media.

9. Uitvoering/ tijdpad/ evaluatie

Planning:

- Bestuurlijke besluitvorming: 1e kwartaal 2020
- Uitwerken ontwerp herinrichting maaiveld: 2e kwartaal 2020
- Uitwerken definitief ontwerp boogbrug en fietsbruggen: 2e kwartaal 2020
- Aanvraag en procedure omgevingsvergunning: 2e/3e kwartaal 2020
- Contractvoorbereiding: 3e kwartaal 2020
- Aanbesteding en opdrachtverlening: 4e kwartaal 2020
- Start werkzaamheden: 1e kwartaal 2021
- Oplevering/einde werkzaamheden: 3e kwartaal 2021

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Gooise Meren,

D.J. van Huizen
Gemeentesecretaris

drs. H.M.W. ter Heegde
Burgemeester

Bijlage(n):

1. Beschrijving Voorlopig Ontwerp mei 2019;
2. Adviesrapport ruimtelijke kwaliteit aanpassingen bruggen Oud Blaricumerweg Naarden d.d. augustus 2019 (Bosch Slabbers);
3. Presentatie ruimtelijke kwaliteit aanpassingen bruggen Oud Blaricumerweg Naarden d.d. oktober 2019 (Bosch Slabbers);
4. Advies Commissie Ruimtelijke Kwaliteit en Erfgoed (CRK&E);
5. Pre-advies Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (RCE);
6. Variantenstudie versterkingsconstructie d.d. 27 november 2019 (RPS).

De Raad Gooise Meren

Gelezen het voorstel 'Restauratie Bruggen Oud Blaricumerweg (BOBW)' met zaaknummer 1735373 van het college van burgemeester en wethouders,

Besluit

1. In te stemmen met de aanbevelingen vanuit de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit en Erfgoed en de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed en het verwerken van de ontwerpuitgangspunten uit het advies van landschapsarchitect Bosch Slabbers in het Definitief Ontwerp;
2. Het Voorlopig Ontwerp met de aanbevelingen vanuit de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit en Erfgoed en de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed vast te stellen en een aanvullend krediet van € 1.847.000,- excl. btw te voteren voor de uitvoering van dit project en de begroting 2020 hierop aan te passen;
3. De bijbehorende kapitaallasten ad. € 42.000,- te verwerken in het financiële vertrekpunt van de Perspectiefnota 2021;
4. In te stemmen met het uitbreiden van de scope van het project 'Vervanging Bruggen Oud Blaricumerweg' en de voorbereiding van de herinrichting van het gedeelte Oud Blaricumerweg tussen de poortwoningen en de kruising Bollelaan (op de onderdelen verhardingen, groen en openbare verlichting, met als doel om de zichtlijnen en de verbinding te herstellen tussen het monumentale ensemble poortwoningen-boogbrug-melkerij Oud Bussem), hiervoor een voorbereidingskrediet beschikbaar te stellen van € 150.000,- excl. btw, de begroting 2020 hierop aan te passen en het voornemen tot uitvoering mee te nemen in de Perspectiefnota voor integrale afweging.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van de gemeente Gooise Meren, gehouden op *(datum wordt ingevuld door de griffie)*

De griffier | De voorzitter

Mevrouw drs. M.G. Knibbe | drs. H.M.W. ter Heegde